

Sygn. akt I C 341/20

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: Sędzia S.R. Agata Kłosińska

Protokolant: staż. Martyna Kociszewska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko Z. P., K. G.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 341/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 listopada 2019 roku, wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, (...) Bank S.A. w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od K. G. i Z. P. solidarnie kwoty 48.173,27 zł wraz z odsetkami :

1. umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 42.206,96 zł liczonych od dnia 5 listopada 2019 roku do dnia zapłaty;

2. ustawowymi za opóźnienie od kwoty 4.162,99 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

a także zwrotu kosztów procesu wedle norm przepisanych. Jak wskazano w uzasadnieniu, dochodzona pozwem kwota stanowi zadłużenie wynikające z zawartej przez powoda z K. P. umowy kredytu hipotecznego. Z uwagi na śmierć dłużniczki w dniu 1 sierpnia 2018 roku, powód dochodzi zaspokojenia roszczenia od jej spadkobierców - K. G. i Z. P..

/pozew, k. 2-5/

Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2019 referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do tutejszego Sądu.

/postanowienie, k. 6/

Odpisy pozwu zostały doręczone: pozwanemu Z. P. w dniu 11 marca 2020 roku, K. G. w trybie awizo z dniem 23 marca 2020 roku. Żaden z pozwanych nie ustosunkował się do treści pozwu.

/koperta, k. 92, elektroniczne potwierdzenie odbioru, k. 93/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 czerwca 2005 roku (...) Bank S.A. w K. (obecnie (...) Bank S.A. w W.) zawarł z K. P. umowę kredytu hipotecznego nr (...), indeksowanego do franka szwajcarskiego, na kwotę 43.460 zł. Na wskazaną kwotę złożyły się: 19.017,60 zł na pokrycie części ceny nabycia nieruchomości (lokal nr (...) położony przy ul. (...) w Ł.); 8.489,30 zł celem pokrycia spłaty kredytu zaciągniętego przez kredytobiorczynię w (...) Bank S.A., 5.999,42 zł na spłatę linii kredytowej w (...) Banku (...) S.A., 7.083,53 zł na spłatę innych zadłużeń kredytobiorcy – płatne na jej rachunek, 410,15 zł na dowolny cel konsumpcyjny, 1.640 zł celem pokrycia prowizji od przedmiotowego kredytu oraz 820 zł tytułem składki ubezpieczeniowej. Wskazana kwota została podzielona na dwie transze, wypłacane przy spełnieniu określonych warunków umowy. Rzeczywista stopa oprocentowania umowy wyniosła 13,34% w skali roku. Całkowity koszt kredytu wyniósł 72.713,93 zł, płatny w 240 równych miesięcznych ratach – zgodnie z każdorazowym harmonogramem spłat kredytu. Jako zabezpieczenie spłaty kredytu na należącym do kredytobiorczyni spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...), położonym w Ł. przy ul. (...) miała zostać ustanowiona hipoteka kaucyjna. W przypadku nieuiszczenia przez kredytobiorcę dwóch rat, bank nabywał prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym okresem wypowiedzenia.

/umowa, k. 42-44, regulamin, k. 45-47/

Obie transze kredytu zostały wypłacone.

/dyspozycje wraz z wnioskami o wypłatę kredytu, k. 75-80v/

K. P. zmarła w dniu 1 sierpnia 2018 roku. Spadek po niej nabyli z dobrodziejstwem inwentarza córka – K. G. oraz syn – Z. P., w 1/2 części każde z nich.

/akt poświadczenia dziedziczenia, k. 47-49/

W dniu 20 maja 2019 roku (data nadania w Urzędzie Pocztownym), powód skierował do pozwanych wezwania do zapłaty należności wynikającej z umowy kredytu – w wysokości 1.529,51 CHF i 120,97 zł. Wezwanie skierowane do K. G. zostało wysłane na adres Rajdowa 20/90, natomiast do Z. P. – na adres F. 15/30.

/wezwania, k. 51-52; potwierdzenie nadania, k. 53/

W piśmie z dnia 18 czerwca 2019 roku Bank dokonał wypowiedzenia umowy kredytu hipotecznego numer (...). Istniejące na ten dzień zadłużenie z tytułu ww. umowy wynosiło 1712,93 CHF i 131,70 zł. Pisma zostały wysłane na wskazane powyżej adresy pozwanych oraz w przypadku pozwanego Z. P. dodatkowo na adres ul. (...) w Ł.. Żadne z nich nie odebrało korespondencji, która po podwójnej awizacji została zwrócona powodowi.

/oświadczenia o wypowiedzeniu umowy wraz z korespondencją i potwierdzeniami nadania, k. 54-66 /

W dniu 26 września 2019 roku powód ostatecznie wezwał pozwanych do zapłaty należności w łącznej wysokości 47.522,41 zł. Wezwanie zostało zaadresowane: do pozwanej – na adres przy ul. (...), a do pozwanego – na adresy przy ul. (...) jak i Rajdowej 20.

/wezwania do zapłaty, potwierdzenie nadania, k. 67-71/

Zgodnie z wyciągiem z ksiąg rachunkowych powoda, na dzień 10 lutego 2020 roku zadłużenie wynikające z umowy kredytu nr (...) wynosiło 48.173,27 zł.

/wyciąg z ksiąg, k. 13/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu dokumentacji przedłożonej przez powoda. Sąd nie zakwestionował wiarygodności żadnego z dokumentów, podstawą rozważań prawnych stała się jednak analiza skuteczności podjętych przez powoda czynności i ich skutków prawnych.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W § 2 tego przepisu wskazano, że w takim wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie Sąd ustalił, że okoliczności przedstawione przez powoda budzą wątpliwości między innymi co do skuteczności wypowiedzenia zawartej przez strony umowy kredytu i wezwania pozwanych do zapłaty należności.

Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 10 września 2013 r., I ACa 494/13).

Na gruncie niniejszej sprawy powód dochodzi zapłaty kwoty stanowiącej zadłużenie wynikające z zawartego przez K. P. kredytu hipotecznego nr (...). Z uwagi na zgon dłużniczki w 2008 roku, bank dochodzi spłaty należności od jej spadkobierców.

W pierwszej kolejności, w ocenie Sądu, mimo skierowania do pozwanych oświadczeń o wypowiedzeniu umowy kredytu numer (...), powód nie wykazał, że istotnie zachodziły podstawy do jej wypowiedzenia. Jak wynika z treści umowy, została ona zawarta w dniu 24 czerwca 2005 na okres 240 miesięcy (20 lat). Zgodnie z postanowieniami umowy miała trwać do 2025 roku, a zatem w przypadku stwierdzenia nieskuteczności jej wypowiedzenia, wynikająca z niej należność, jest jeszcze niewymagalna co najmniej w części. Jak wynika natomiast z dalszych postanowień umownych, bank nabywał prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym okresem wypowiedzenia w przypadku braku terminowej spłaty dwóch rat kredytu. Termin ich spłaty miał zostać określony przez harmonogram stanowiący załącznik do umowy kredytu.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie w żaden sposób nie wynika, że pozwani (bądź pierwotna dłużniczka) w jakikolwiek sposób uchybili płatności którejkolwiek z rat kredytu. Bank nie przedstawił żadnego dowodu na tę okoliczność – nie przedstawił wyciągów z konta na dowód nieterminowej spłaty kredytu bądź nieuiszczenia określonych rat, a przede wszystkim nie przedstawił harmonogramu spłaty rat kredytu. Powód w żaden sposób nie określił i nie wykazał, płatności której raty bądź rat uchybiła K. P. bądź jej następcy prawni. Nie wykazał również,

że do umowy kredytu został sporządzony harmonogram spłat, czy też że pozwani mieli możliwość zapoznania się z nim. Bez ww. dokumentów Sąd nie był w stanie ustalić, czy pozwani (bądź ich poprzednik w prawie) rzeczywiście uchybili płatności rat kredytu,

a także czy przed sporządzeniem dokumentu zawierającego oświadczenie

o wypowiedzeniu umowy kredytu, istotnie zostały spełnione przesłanki umożliwiające bankowi skuteczne jej wypowiedzenie. Skoro brak jest dowodu, że harmonogram spłaty został pozwanym doręczony, czy też w ogóle został sporządzony, to nie sposób jest ustalić w jakiej wysokości i w jakim terminie pozwani mieli spłacać raty kredytu, trudno zatem uznać, że pozwani naruszyli warunki umowy. To na powódzie jako przedsiębiorcy spoczywał obowiązek dochowania należytej staranności w wypełnieniu postanowień umowy, a brak sporządzenia harmonogramu spłaty kredytu nie może prowadzić do obciążenia konsekwencjami powyższego pozwanych tj. do wypowiedzenia im umowy z powodu braku terminowej spłaty rat.

Zgodnie z obowiązującą w chwili zawarcia umowy treścią ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim, jeżeli konsument nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, kredytodawca może wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu konsumenta, w trybie określonym w umowie kredytowej, do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia umowy nie może być krótszy niż 30 dni (art. 14 u.k.k.). Przepis ten uzależnia skuteczność wypowiedzenia umowy od uprzedniego wezwania dłużnika do spłaty należności bezpośrednio przed wypowiedzeniem umowy. W oparciu

o zgromadzony materiał dowodowy Sąd ustalił, że nawet w przypadku uchybienia przez pozwanych terminowi płatności rat kredytu, bank nie dokonał skutecznego, uprzedniego wezwania pozwanych do zapłaty zaległych rat.

W toku procesu powód przedłożył dokumenty wypowiedzenia umowy z dnia 18 czerwca 2019 roku, jak i datowane wcześniej – na 16 maja 2019 roku – wezwania do zapłaty, kierowane do pozwanej na adres przy ul. (...), a do pozwanego – na ul. (...).

Jak wynika z treści umowy kredytu, K. P. w chwili jej zawarcia zamieszkiwała w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu nr (...) położonym przy ul. (...) w Ł.. Na ww. ograniczonym prawie rzeczowym miała zostać ustanowiona hipoteka kaucyjna na zabezpieczenie wiarygodności kredytowej. Jest to także jedyny adres kredytobiorczyni wskazany w umowie. Po jej śmierci powód wszelką korespondencję kierował do jej spadkobierców - K. G. i Z. P., żadne z pism nie zostało jednak odebrane przez pozwanych. Sąd nie miał wątpliwości co do skuteczności doręczeń pism, w tym wypowiedzenia umowy kredytu, do pozwanej K. G.. Kierowane były one bowiem do lokalu wskazanego w umowie kredytowej, bezspornie przysługującego (przynajmniej w części) pozwanej jako spadkobierczyni pierwotnej dłużniczki. Był to także jedyny adres do korespondencji znany bankowi. Zastrzeżenia Sądu budzi natomiast skuteczność doręczeń korespondencji do pozwanego Z. P.. Bank w żaden sposób nie wykazał, że pod wskazanym adresem przy ul. (...) w Ł. rzeczywiście pozwany zamieszkiwał. Z żadnego z przedstawionych przez powoda dokumentów nie wynika, że jest to aktualny adres zamieszkania pozwanego – w szczególności, iż żadne z pism kierowanych przez bank pod wskazany adres nie zostało przez niego odebrane. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że jedynym adresem na którym bank winien był kierować korespondencję dotyczącą spornego kredytu jest lokal przy ul. (...) w Ł.. W konsekwencji skierowanie przez Bank wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy na inny adres, niż wskazany w umowie, nie wywołało zamierzonego przez powoda skutku i nie doprowadziło do powstania dochodzonego w sprawie roszczenia o zapłatę niespłaconego przez pozwanego kapitału (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 listopada 2019 r. I ACa 585/19). Na marginesie Sąd zauważa, że powyższe wątpliwości nie zachodziły w przypadku doręczenia pozwanemu ostatecznego wezwania do zapłaty – skierowanego także pod adres przy ul. (...) – jednakże decydującą kwestią w niniejszej sprawie jest fakt doręczenia wezwania do zapłaty poprzedzającego wypowiedzenie jak i samego wypowiedzenia umowy, nie zaś wezwania datowanego już po rzekomym wypowiedzeniu stosunku kredytowego.

Na gruncie niniejszej sprawy Sąd ustalił zatem, że wypowiedzenie umowy nie zostało poprzedzone skutecznym, obligatoryjnym wezwaniem dłużnika do zapłaty, bank nie był zatem uprawniony do wypowiedzenia umowy (por.

wyroki Sądów Apelacyjnych: w W., z dnia 28 sierpnia 2019 r. I ACa 466/18; w B., z dnia 8 sierpnia 2019 r. I ACa 160/19 ; w K., z dnia 6 czerwca 2019 r. I ACa 1132/18).

W konsekwencji, w ocenie Sądu, dokonane przez powoda wypowiedzenie umowy było nieskuteczne i jako takie nie wywołało zamierzonych skutków prawnych.

W świetle ustaleń poczynionych powyżej, w chwili sporządzenia dokumentu wypowiedzenia umowy nie zostały spełnione zarówno umowne – zaległość w płatności rat – jak i ustawowe – brak zapłaty należności przez dłużników po skutecznym wezwaniu do zapłaty – przesłanki umożliwiające wypowiedzenie umowy kredytu. Z uwagi zatem na brak skutecznego rozwiązania umowy – zgodnie z jej treścią umowa została zawarta do 2025 roku – wynikająca z niej należność nie została postawiona w całości w stan wymagalności.

Sąd zauważa ponadto, że nawet przy założeniu, że powód legitymowany jest do dochodzenia jedynie części już wymagalnych rat kredytu zasadność ich dochodzenia nadal budzi wątpliwości. Dodatkowej analizy wymaga bowiem, podlegająca rozważeniu z urzędu możliwość częściowego przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z treścią zawartej umowy kredytowej, wynikająca z niej wierzytelność miała zostać zabezpieczona hipoteką kaucyjną ustanowioną na należącym do kredytobiorczyni spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...), położonym w Ł. przy ul. (...), które w dacie zawarcia przedmiotowej umowy nie miało urzędzonej księgi wieczystej.

Zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, Art. 77 [Przedawnienie]

- Orzeczenia: tezowane 46, nietezowane 256
- Komentarze: 9
- Piśmiennictwo : 4
- n.ius: 2
- Kierunki orzecznicze: 2
- Interpretacje: 3
- Tłumaczenia GB DE
- Porównaj

ppredawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. W okolicznościach niniejszej sprawy umożliwiłoby to powodowi dochodzenie należności wynikającej z umowy kredytu nawet po upływie trzyletniego terminu przedawnienia. Wątpliwość budzi jednak sam fakt skutecznego powstania hipoteki kaucyjnej na przedmiotowej nieruchomości. Jak wynika

z art. 67 u.w.h., do powstania hipoteki niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Do powstania hipoteki konieczne jest zatem spełnienie dwóch przesłanek: ustanowienie hipoteki oraz wpis hipoteki do księgi wieczystej. Niezaistnienie którejkolwiek z nich powoduje, że hipoteka nie powstanie. Wpis hipoteki ma charakter konstytutywny, gdyż hipoteka powstaje dopiero z dniem jej ujawnienia w księdze wieczystej, a nie z dniem jej ustanowienia (Ustawa o księgach wieczystych i hipotece oraz przepisy związane. K. Izabela H., dr A. T., K. M., P. K., Legalis 2019).

Innymi słowy skoro wpis hipoteki zawsze ma charakter konstytutywny to do jej powstania konieczne jest założenie księgi wieczystej dla prawa, które ma być przedmiotem obciążenia.

Na gruncie niniejszej sprawy powód nie wykazał, że dla spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu numer (...) przy ulicy (...) w Ł. jest prowadzona księga wieczysta, ani że wskazana hipoteka została w niej ujawniona. Powód nie przedstawił wypisu z księgi wieczystej prowadzonej dla ww. lokalu, nie wskazał nawet numeru księgi wieczystej celem możliwości zweryfikowania działu IV przez Sąd. Ze złożonego w sprawie materiału dowodowego w żaden sposób nie wynika, że hipoteka została ujawniona w księdze wieczystej prowadzonej dla ww. prawa, ani że taka księga wieczysta została w ogóle założona. Nie można zatem stwierdzić, że hipoteka kaucyjna na rzecz powoda została skutecznie ustanowiona. Z uwagi zatem, że bezspornie przedmiotowa umowa została zawarta przez przedsiębiorcę – bank, z konsumentem, co do każdej raty kredytu zastosowanie ma trzyletni termin przedawnienia. Pozew w sprawie został złożony w listopadzie 2019 roku, natomiast pierwsza rata płatna była już w lipcu 2005 roku. Bank nie przedstawił żadnego harmonogramu spłat ani dowodów na uiszczenie konkretnych rat, w konsekwencji w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie można ustalić, czy i jaka część roszczenia pozostaje nieprzedawniona.

Należy wskazać, iż przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Nie ma żadnych podstaw do zwolnienia strony powodowej z ciężaru gromadzenia materiału procesowego i dowodzenia faktów.

W ocenie Sądu zarówno zasadność jak i wysokość roszczenia budzą uzasadnione wątpliwości, a w świetle materiału dowodowego przedłożonego przez powoda niemożliwym jest ustalenie czy i w jakiej wysokości bank na obecnym etapie może dochodzić zaspokojenia roszczenia wynikającego z umowy kredytu.

Rekapitulując powyższe rozważania Sąd ustalił, że przedstawione przez powoda okoliczności budzą wątpliwości co do zasadności i wysokości roszczenia. Powód nie wykazał bowiem, że roszczenie wynikające ze spornej umowy kredytu jest wymagalne w całości – nie doszło bowiem do skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu. Nie wykazał jaka jest wysokość przysługującego mu roszczenia – tzn. które raty kredytu nie zostały spłacone przez K. P. bądź jej następców prawnych. Powyższe uniemożliwia również prawidłową ocenę czy i jaka część roszczenia pozostaje nieprzedawniona.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo w całości.